

ענין ביסיס - שיעור 114**טוטול טס שיש עליו לייכטר וגם חלה מערב שבת**

I. הධין בסיס לדבר האסור חל דוקא בקיום ו' תנאים - (כלכלה שבת)

א) שהניח המוקצה עליו מדעת ובכוונה ולא שכח או דרך אקראי (ג"ט - ד')

ב) שהניח על דעת שישאר כל בין המשות (לרשי') או כל השבת (לר"ת) (מצט נ"ה פ"ט ג"ט - ד')

ג) שהייה מונח על התייתר בה"ש רק האיסור בלבד אבל אם יש שם היתר ומוקצת והתייתר חשוב לו טפי אין זה בגדר בסיס.

ד) המניח דבר מוקצת על כלי חבירו מבעו"י ולא ניחא ליה לבעל הכלים זה אין כאן דין בסיס دائم אדם עושה בסיס דבר שאינו שלו

ה) שההייתר משמש המוקצת אבל במניח המוקצת לכסי על הכלים וכמודמה לא

ו) שיהא המוקצת מונח על עיקר הכלים אבל אם מונח בכיס של בגד רק היכס נעשה בסיס ולא הבגד

II. Removing a candlestick tray containing menorah & challos to change the tablecloth

עיין ש"ע (לע"ט - ג) לטלטל נר ע"י שנותניין עליו לחם מבועוד יום יש מי שמתיר אבל אין לסMOVE עליון. ועיין במ"ב (סק"י) הטעם שאין מתרירים משום דעיקר עשייתה בשבייל השלבתה ולא הלחם (מג"א) אבל על השלחן שני מושום דעיקר עשייתה בשבייל המנורה וגם הלחם עיין במ"ב (סימן לרע"ז - סקי"ח) ושאלתנו הוא אם טס הכסף (silver tray) דומה לשלחן ומותר או לנר בשו"ע (רע"ט - ג) ואיסור

א) ועיין בספר טוטולי שבת מרבי ישראל באדנער (דף ח') שהביא בשם רב משה פיננסטיין "זה הטס אסור בטלטל כיוון דמיוחד בשבייל הלייכטר. והסביר לי ממן דלא דמי לשלחן כיון דשלחן עומד לכל תשמישים משא"כ טס זה מיוחד רק למנורה ואפילו אם משתמש בטס זה לצורך דבר אחר הוה ליה בכל זה מוקצת כיוון דהדרך הוא דחווי לנרות. אכן אם הוא טס גדול ושייך בו תשמישים אחרים לא הוה מוקצת"

ב) בדף י"ד שהביא בשם הגרש"ז אויערבך - שלא דמי ללחם על נר (רע"ט - ג) וכיון שבדרך כלל רגילים בשבת להניח על הטס דבר חשוב לנכון מותר. אבל ממשם דבמקומם רגילים אסור ואין דומה לשלחן אלא לנר

ג) ועיין עוד בציצ אליעזר (י"ז - ל) שאין טס הכסף דומה לשו"ע (רע"ט - ג) דהינו לטלטל נר ע"י שנותניין עליו לחם מבועוד יום دائم מותר אלא דומה ביותר למניח על השלחן מנורה וחלות דמותר לטלטל השלחן (צמ"ז רע"ז - י"ח צס"ו)

1. דשאני מנורה שלפי עצם טבעה ומהותה היא עשויה לשמש להאריך ולהיות טפל לשלהבת משא"כ טס לפי עצם מהותה היא עשויה לשמש גם לשימחת לחם עליה וכש"כ שצורך להיות מותר כמשמש באמת בדרך כלל גם להגשת לחם עליהם.

2. ועוד כתוב "עיין בפמ"ג (ה"א רע"ט ג' חלקי מוקה סק"ג צס"ו) ואם מניה על הטס דבר חשוב כמאכל וכdomaha שרי ועדין צ"ע עכ"ל" ומתוך הcz"ע דאפשרו אם הלחם על השלחן אין מועיל משום דעתחו לאכלו ולא להשארו לכל השבת ולכן אסור לטלטל השלחן אחר שאכל הלחם

3. ועוד הביא ראייה מערוך השלחן (רע"ט - י"ז) דאפשרו לרמ"א (צס"ו ד) دائم מועיל תנאי מערב שבת לטלטל המנורה מ"מ יש לומר בצירוף הלחם על המנורה יש לסMOVE על המתירין

4. ועוד יש לציין לסייע היתר גם לדברי ספר החיים להגר"ש קלוגר שעיל פי דעת התוספות (צ"ה דף כ"ה): דס"ל דכל דא"א מבועוד יום מותר ע"י כבר או תינוק

5. ועוד ראייה להתייר משוו"ת הור הכרמל (כ"ג) אם יש מנורה אחרת בחדר מועילה הפת להסרת הטס כי עכשו הפת חשב יותר מהנהר ומ"מ כדי שיתנה גם כן התנאי להסתירם ואפשר

ד) **ועיין במנחת שבת** (פ"ט - ז) דאם הניח על הטס דבר חשוב כמאכל וכדומה שרי לטלטל הטס ה) **ועיין בשמיירת שבת כהלכה** (פרק כ - ס"ג) דרשאי לטלטל את המגש עם הפMOVות שלו עלייו בשבת אם צריך למקום שבו מונח המגש או שרוצה להחליף את המפה או להסירה אבל לטלטלם כדי לשמר עליהם אסור. אבל עיין בהערה (רכ"ז) "דנידן דינידן המגש אינו עשוי לנרות" אבל אם עשוי לנרות משמע אסור

למעשה) מדברי רב משה יש לאסור אם אין הטס גדול מאד אבל יש כמה שמותרים לגבי איסור מוקצה שהוא דרבנן והמקילים יש מי לסמוק

III. בסיס לאיסור ולהיתר וسلوك ההיתר אם מותר לטלטל הבסיס

א) לכואורה זה תלוי בחלוקת רש"י ותוספות (פ"ת י"ח. זו"ע ס"ט - ז) דלר"ת לא אסור אלא במניחם על דעת שישארו שם כל השבת ולרש"י אם הניחם המוקצה ע"ש מדעתו ע"ד שיישארו שם בכנסת השבת אסור לנער הבסיס. ועיין בדעת תורה (פ"י - ח) שכabb בשם שו"ת אגרא רמא שלא יהני מה שמנונה גם הלוחם על השולחן מבע"י דהלחם דעתו לאכלו ולא להשירו לכל השבת

ב) **יעין במנחת שבת** (פ"ט - ז) דאם הניח על הטס דבר חשוב כמאכל שרי לטלטל הטס ואם אח"כטללו ההיתר מעליו שוב אסור לטלטלו אבל אם חזור והניח מותר

ג) **יעין בספר תהלה לדוד** (רכ"ט - ז) "כתב המחבר (רכ"ט - ג) ואמ' נתן עליו להם מבعد יום יש מי שמתיר לטלטלת השבת על ידי לחם זה". מלשון זה משמע שאינו מותר לטלטלת אלא כשהלחם מונח עדין אבל אם ניטל הלוחם אסור

ד) **וכן כתב הפמ"ג** (מ"ז ס"ט - ח)

ה) **אך בשו"ע הרב** (רכ"ז - ז) כתב דאף לאחר ששלקו ההיתר ממנו לא נעשה בסיס לניר בלבד כיון שהוא כבר אחר כניסה שבת

ו) **ועיין בשמיירת שבת כהלכה** (כ - ל"ז) דאפשרו אחרי שהוסר הדבר המותר בטלטלול המשך השבת והሞקצת בלבד נשאר על הדבר מ"מ מותר וכן משמע מלשון המ"ב (פס סק"ח) וכן בביבעה (ז) ברש"ש על Tosafot ד"ה ובית הלל

ז) **יעין בתפארת ישראל** (למ"נויות מועד כלל מוקט) דאפשרו נטלו ההיתר מעליו ונשאר רק הניר הדולק מותר לטלטל השולחן

ח) **ועיין בשו"ת משנה הלכות** (ה - מ"ט) שגם הוא פסק דיכול לסליק ההיתר וכן נראה מספר שעירים מצויינים בהלכה (פ"ט - ז)

ט) **ולי נראה ממ"נ** מותר דאם הלכה כרש"י הכל תלוי בין השימושות אם הלכה קר"ת אין צורך לחם כלל כי הכל תלוי בכל השבת ואם אין דעתו להניח לכל השבת אין נעשה בסיס וכן יכול להסידר הלוחם

IV. בסיס להיתר ואיסור דАЗLINN בתר חשיבות מהו הגדר של חשיבות

א) **יעין בחify אדם** (כלל ס"ז דין ז) דחולות מקרי חשוב יותר ממנהרת שהרי צריך לסעודה שבת משמע ודוקא דבר שאין צריך לשבת אזLINN בתר יקרות הדבר.

ב) **יעין במ"ב** (רכ"ז - סק"ח) דתלינן בהשלכת הניר ולא בהלייכטר

ג) ורב באדנער כתוב בשם רב ש.ג. אויערבך שתליי במרקיה שצרייך בעל כrhozo לוותר על אחד מהם אם היה בוחר בשלהבת או בשאר דברים ועוד כתוב בשם רב משה דדבר החשוב לא דיניין רק לפי חשיבותו דידייה וסידור או חלות חשוב לדיזיה יותר מהון רב כי צריך הסידור לשבת והוון רב אין צריך בשבת.